

Miljøministeriet
Departementet

Den 18. juli 2022
MIM 93-22

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om naturgenopretning

KOM (2022) 304

Resumé

Kommissionen har fremsat et forslag til forordning om naturgenopretning. Forslaget vedrører bl.a. genopretning af natur, sikring af biodiversitet i visse sektorer og ensartet dataindsamling og rapportering om natur i EU. Det overordnede formål er, at i 2030 skal 20 % af EU's land- og havareal være omfattet af bindende genopretningsmål, og i 2050 gælder dette alle økosystemer med behov for genopretning. Dette skal opnås gennem en række genopretningsmål på nationalt niveau. Der er desuden krav om, at medlemsstaterne udarbejder nationale naturgenopretningsplaner samt gennemfører forskning, kortlægning og overvågning. Forslaget forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har den 22. juni 2022 fremlagt forslag til Europa-Parlamentet og Rådet forordning om naturgenopretning. Forslaget er oversendt til Rådet den 27. juni 2022 i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 192, stk. 1 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Formål og indhold

Forslaget har baggrund i Den Europæiske Grønne Pagt (dec. 2019) og EU's biodiversitetsstrategi 2030 (maj 2020). Formålet med forslaget er at sikre, at EU-landene bidrager til at løse biodiversitetskrisen i videst muligt samklang med håndtering af klimakrisen.

Forslagets hovedelementer er:

- Medlemsstaterne skal gennemføre effektive og områdebaserede genopretningstiltag, som tilsammen skal dække mindst 20% af EU's land- og havområder senest i 2030, og alle økosystemer, som har behov for at blive genoprettet, senest i 2050.

Medlemsstaterne skal hver især gennemføre de nødvendige tiltag for at opnå en række genopretningsmål, herunder:

- Hvert land skal iværksætte tiltag til, at naturtyper samt levesteder for arter kommer i god tilstand med delmål på 30% i 2030, 60% i 2040 og mindst 90% i 2050 for terrestriske, kystnære og ferskvandsøkosystemer samt marine økosystemer. Heri indgår naturarealer, der pt. ikke er natur, men som det er nødvendigt at genoprette til natur for at nå målet.
- Derudover stilles desuden krav om genopretningstiltag i forhold til økosystemer ud fra biodiversitetshensyn i byer, vandløb, landbrug og skovbrug samt tiltag i forhold til vilde bestøvere.

Naturgenopretningsplan

Medlemsstaterne skal udarbejde naturgenopretningsplaner inden for to år efter forordningens ikrafttrædelse, og Kommissionen skal godkende naturgenopretningsplanerne. Planerne skal omfatte perioden frem til 2050.

Der fremgår en række indholdsmæssige krav til planerne, som bl.a. skal indeholde:

- Angivelse af-, beskrivelse af- og kvantificering af de områder, der skal genoprettes for at opnå genopretningsmål, og angivelse af tiltag, der sikrer at områderne ikke forringes.
- Beskrivelse af tiltag, der er planlagt for at opnå mål og forpligtelser i henhold til forordningen samt frister herfor.
- Overvågningstiltag.
- Beskrivelse af hvordan der er taget hensyn til klimaforandringer og tilpasning og forebyggelse af naturkatastrofer.
- Finansieringsbehov frem mod 2050.

Områder der skal genoprettes, udpeges og kvantificeres. Herunder udpeges og kortlægges landbrug- og skovområder, der har behov for genopretning.

Medlemsstaterne skal ved udarbejdelse af planerne tage andre mål og planer i betragtning, herunder mål og planer efter vandramme-, natur-, havstrategi-, luftforureningsdirektiver, Biodiversitetskonventionen og den fælles fiskeripolitik. Planerne skal herudover koordineres med udpegelsen af særligt egnede områder for vedvarende energi, og samspillet mellem den nationale naturgenopretningsplan og den nationale energi- og klimaplan.

Overvågning og rapportering

Der skal gennemføres kortlægning, overvågning og nødvendig forskning samt fastsættes en række indikatorer. Der skal rapporteres om genoprettede arealer hvert år, for nogle indikatorer hvert eller hvert tredje år. Der stilles desuden nye og forøgede krav til datakvalitet og form. De seksårige forpligtelser til rapportering efter eksisterende direktiver fastholdes.

Kommissionen kan ved delegerede retsakter udvide omfattede naturtyper og arter og beskrivelse af indikatorer samt overvågningsmetoder.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke. I forbindelse med en præsentation af forslaget i Europa-Parlamentets Miljøudvalg den 30. juni 2022 udtrykte parlamentsmedlemmerne dog overordnet opbakning til forordningens overordnede formål, genopretning af naturen.

Nærhedsprincippet

Regeringen er enig i Kommissionens betragtninger om, at lovgivning på EU-plan er berettiget på grund af omfanget og den grænseoverskridende karakter af tab af biodiversitet og forringelse af økosystemer. Det fremgår af forslaget, at ved at fastsætte retligt bindende mål og forpligtelser for genopretning af økosystemer på EU-plan skabes sammenhæng i den indsats, der er brug for i EU for at nå det overordnede mål om genopretning af biodiversiteten i EU, og at Kommissionens overvågning af og rapportering om fremskridt vil medføre yderligere fordele og en mere effektiv indsats fra EU's og medlemsstaternes side.

Det vurderes på det foreliggende grundlag, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vil supplere eksisterende EU-forpligtelser, der bl.a. følger af fuglebeskyttelsesdirektivet, habitatdirektivet, vandrammedirektivet, havstrategidirektivet og forordningen om invasive ikke-hjemmehørende arter, der på forskellig vis er implementeret i dansk ret. Dansk natur- og miljølovgivning følger primært af forskellige love, herunder miljømålsloven, naturbeskyttelsesloven, lov om vandløb, lov om vandplanlægning, lov om skove, lov om jagt- og natur forvaltning, lov om havstrategi, havmiljøloven, planloven m.fl. Derudover er miljølovgivningen integreret i en række sektorlove, f.eks. fiskerireguleringen, regulering af vedvarende energi og anden sektorregulering.

Konsekvenser

Der er endnu ikke foretaget egentlige konsekvensvurderinger. Nedenstående er derfor udtryk for helt overordnede, foreløbige vurderinger. Folketinget vil senere blive orienteret, når der foreligger nærmere analyser af forslagets konsekvenser.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget kan potentielt have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes at have statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der er iværksat et arbejde med henblik på at kortlægge forslagets statsfinansielle, erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser.

Det bemærkes, at afledte nationale merudgifter som følge af EU-retsakter holdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillinger, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget vil have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Høring

Forslaget er i høring i EU Miljøspecialudvalget med frist 8. august 2022. Eventuelle høringssvar vil indgå i et revideret grundnotat til Folketingets Europaudvalg.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget blev præsenteret på rådsmødet (miljø) den 28. juni 2022, hvor adskillige medlemsstater bød forslaget velkommen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser forslaget fremsættelse velkommen og finder, at der generelt er behov for at handle på biodiversitetskrisen og støtter overordnet målsætningen om at styrke naturgenopretningen i EU, jf. rådskonklusioner af 16. oktober 2020 om EU's biodiversitetsstrategi 2030.

Regeringens holdning og endelige stillingtagen til de konkrete elementer i forslaget udestår og afventer en nærmere vurdering af de statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, administrative og miljømæssige konsekvenser.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.